

Verslag ontwikkelgesprek bachelor Film en Televisie

Op 1 en 2 juli 2020 heeft een panel van externe deskundigen de bachelor Film en Televisie van de Nederlandse Filmacademie bezocht. Het panel heeft online gesprekken gevoerd met het management, de examencommissie, en (een aantal) studieleiders, docenten, studenten, alumni en vertegenwoordigers uit het werkveld. Zowel het panel als alle gespreksdeelnemers hebben de gesprekken als erg plezierig en open ervaren. Het panel heeft aan het einde van de tweede visitatiedag enkele bevindingen globaal teruggekoppeld. Deze waren:

- Het panel is positief over de kwaliteit van de opleiding en het gerealiseerd eindniveau.
- Het panel constateert dat er sinds de vorige accreditatie enorme stappen zijn gezet op het gebied van leeromgeving, didactiek en docentprofessionalisering. Daarnaast constateert het panel ook dat het curriculum vol is en dat dat ten koste gaat van ruimte voor artistieke ontwikkeling.
- Het panel vindt het een goede ontwikkeling dat we bewegen naar meer integraal en minder summatief toetsen.
- Excellente studenten krijgen alle ruimte, maar niet iedereen heeft het gevoel dat, gezien vanuit het thema diversiteit en inclusie, de eigen excellentie kan worden nagejaagd.

Het panel heeft een positief advies afgegeven inzake accreditatie van de opleiding. Dit advies is door de NVAO overgenomen en heeft geleid tot heraccreditatie tot 2027. In het visitatierapport dat we hebben ontvangen heeft het panel enkele waardevolle aanbevelingen geformuleerd, waaronder:

- Zorg ervoor dat de procesgerichte benadering algemeen gaat gelden voor de hele opleiding, ook voor de beoordeling van het eindproduct. Ga ter ondersteuning hiervan, ook bij de formulering van de eisen aan de beoordeling van de eindwerken uit van de competenties die de student heeft ontwikkeld.
- Vergroot de transparantie van de eindbeoordeling door hierin te beschrijven welke groei de studenten hebben doorgemaakt.
- De huidige opzet van de eindfase is één van de vele sterke punten van het curriculum, maar levert ook beperkingen op. Probeer ruimte te creëren voor studenten die een eigen richting en aanpak willen ontwikkelen.

Het ontwikkelgesprek, dat plaatsvond op 25 oktober 2021, heeft in het licht van deze drie aanbevelingen gestaan. We wilden met de voorzitter en een inhoudsdeskundige van het visitatiepanel (verder in dit verslag aangeduid als 'de gesprekspartners') onze ideeën bespreken over hoe we door ons toetsstelsel anders in te richten, namelijk langs de lijnen van integraal/programmatisch toetsen, hopen de individuele (artistieke) ontwikkeling van studenten meer inzichtelijk te kunnen maken en beter te kunnen faciliteren. Vanuit de Filmacademie namen het hoofd bachelor, programmahoofd propedeuse, de studieleider productie, een docent vanuit de onderzoeksleerlijn (tevens lid van de examencommissie) en de medewerker onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg deel aan het gesprek.

De gesprekspartners waren enthousiast over de ontwikkelingen op de Filmacademie en de wijze van toetsen die wij voor ogen hebben. Een feitelijke implementatie kent beslist nog veel uitdagingen. We hebben gesproken over hoe je zorgt voor balans, vertrouwen en transparantie zonder hele ingewikkelde en instrumentele systemen. Een van de uitdagingen is bijvoorbeeld: lukt het om het product minder focus te geven ten behoeve van een grotere focus op de persoonlijke ontwikkeling van de student en ruimte voor de student om daarin eigen keuzes te maken? Een minder geslaagd product kan bijvoorbeeld wel een goed proces zijn geweest. Maar het proces moet dan wel beoordeeld worden. Dit kan ook door elementen die het product niet halen mee te beoordelen, ook als het is mislukt.

De gesprekspartners gaven aan dat het huidige eindproduct misschien te belangrijk is en vroegen zich af of er in de hogere jaren van de opleiding, waarin producties de boventoon voeren, wel voldoende focus is op het leren van alle competenties. Je maakt wel producten, maar die staan ten dienste van het leren en niet van het werkveld. Studenten kunnen bijvoorbeeld leren om iets te maken waarmee ze

zichzelf kunnen verkopen, maar dit blijft leren! Het kans ons helpen om goed na te denken over wat bedoeld is voor het persoonlijk leer- en ontwikkelproces van de student en wat de 'meesterproef' is waarmee een student aan de buitenwereld laat zien wat deze echt kan. De kernvraag is: Wat is relevant binnen de opleiding? De persoonlijke ontwikkeling zou opgenomen kunnen worden in de onderwijsdoelstellingen, waarbij studenten ook kunnen leren om zichzelf te beoordelen (dat is ook in de beroepspraktijk een belangrijke vaardigheid) en hun eigen ontwikkelingsdoelen te formuleren. Steeds onafhankelijker worden van de opleiding en meer gaan handelen langs de lijnen van een professional. Dat zou zelfs zo ver kunnen gaan dat studenten zelf gaan definiëren hoe ze laten zien dat ze de competenties hebben behaald (waarbij een opleiding hier wel van tevoren haar goedkeuring op geeft en in staat voor de kwaliteit van de beoordeling).

We vroegen ons af hoe, als je puur gaat kijken naar competentiebeheersing en niet naar tijdsinvestering, je de toekenning van EC's kunt borgen. Die zijn immers gekoppeld aan studiebelastingen. De gesprekspartners verwezen in dit verband naar de 'pilot flexibilisering'. Bij de beoordeling van de competenties van de student valt de directe link tussen studiebelastingen en EC-toekenning daarin weg. Je beoordeelt of de eindcompetenties behaald zijn. Daarbij speelt het aantal uur of bijvoorbeeld of studenten wel of niet aanwezig zijn geweest tijdens lessen geen rol. De gesprekspartners maakten daarbij wel de kanttekening dat het belangrijk is om de lat scherp te houden en om bij het beoordelen van studenten (de student tegen die lat aanhouden) streng te zijn. Net zo streng als bij de toelatingsselectie. Bij het onderwijsontwerp is het overigens wel nodig EC's te hanteren om de (gemiddelde) studiebelasting in het oog te houden. Dit geldt ook bij de beoordeling van de eigen doelen die studenten willen nastreven: het moet studeerbaar blijven.

De gesprekspartners vertelden dat veel opleidingen steeds meer langs de lijnen van integraal toetsen beginnen te denken. Met betrekking tot de praktische uitwerking van onze ideeën raadden de voorzitter en inhoudsdeskundige aan om met enkele van deze opleidingen die nu al werken met integrale toetsen (binnen de AHK zijn dat bijvoorbeeld de opleidingen dans, theater en bouwkunst), in gesprek te gaan over hoe zij dit concreet vorm hebben gegeven, waar zij tegenaan liepen bij de implementatie en hoe zij vervolgens gehandeld hebben.

We hebben ook gesproken over wat de beroepspraktijk van een afgestudeerde vraagt. De gesprekspartners gaven daarbij aan dat opleidingen die de beroepspraktijk alleen maar volgen eigenlijk opleiden voor het verleden. Dat is zonde. Als je als opleiding iets niet meer doet dan kan de beroepspraktijk afwijzen of uiteindelijk juist volgen. *"Je mag je als opleiding ook wel aan de frontlinie presenteren. Wat hier gebeurt is innovatief en experimenteel."* We zouden dus ook juist meer kunnen experimenteren met nieuwe dingen die de beroepspraktijk gaan vormen. Het expliciet maken van deze doelstelling kan het ook (extra) aantrekkelijk maken voor docenten om les te geven aan de Filmacademie.

We danken de voorzitter en de inhoudsdeskundige uit het visitatiepanel voor hun waardevolle en inspirerende inbreng tijdens dit ontwikkelgesprek.